

Man gik derpaa til den sidste Sag paa Dagsordenen: Anden Behandling af Udkaft til Lov angaaende Behandlingen af den Landsfogdene paa Bornholm tillagte Andeel i Udmarksjordene. (Lovudkastet findes i Tillæg A. Sp. 859 ff., første Behandling i Tidenden Sp. 75 ff. og Udvalgets Betænkning i Tillæg B. Sp. 27—30.)

Foruden de af Udvalget i Betænkningen stillede Endringsforslag vare ingen fremkomne.

Formanden: Jeg skal gjøre opmærksom paa tvende Trykfeil i Betænkningen. Naar der nemlig staaer Sp. 30: „Efter det Anførte anbefaler Udvalget Lovudkastet til Landsthingets Antagelse med følgende Endringer“, fremgaaer det af Texten, at det ikke er Udvalget, „men kun et Fleertal“. Jeg antager, at dette forholder sig rigtigt (Ordføreren (Brock): Ja). — Naar det fremdeles øverst paa samme Spalte hedder: „En Minoritet (Christensen og Hafs)“, ville de ærede Medlemmer let see, da Hafs ikke har været Medlem af Udvalget, at istedetfor „Hafs“ skal der staae „Hæle“. (Ordføreren: Ganske vist!) — Jeg sætter samtlige Lovudkastets Paragrafer med tilhørende Endringsforslag under Forhandling under Et. Forinden Forhandlingerne begynde, skal jeg gjøre opmærksom paa, at jeg antager, at Endringsforslaget til § 7 staaer i en saadan Forbindelse med det til § 4, at det er betinget af dette, saa at det, hvis dette vedtages, ogsaa maa betragtes som vedtaget. (Ordføreren: Ja!) — Den ærede Ordfører har Ordet.

Ordføreren (Brock): Af den fremlagte Betænkning vil det høie Thing have erfaret, at det ikke er lykkes at tilveiebringe fuldstændig Enighed i Udvalget, men at dette har deelt sig i et Fleertal og et Mindretal, idet Fleertallet har formeent at kunne anbefale Lovudkastet til Thingets Vedtagelse, medens derimod Mindretallet har troet, at det turde være rigtigtst at søge Sagen ordnet ad den private Overeenskomsts Vej. (Fleertallet har, idet det har troet at kunne anbefale Lovforslaget, indskrænket sig til nogle Endringer, der i og for

sig ikke ere meget indgribende. Vi have antaget, at Thinget bør gaae ind paa Sagen i sin Almindelighed, og i lige Maade troet at kunne anbefale Lovforslaget i dets Enkeltheder, og da navnlig den vigtige Side deraf, at de omspurgte Jorder i Fremtiden skulle udlægges til Kommunejord.) Jeg skal i alt Væsentligt henholde mig til den Motivering for Fleertallets Anskuelse, der foreligger i Udvalgets Betænkning, og jeg skal, forsaavidt Mindretallet har anseet det for rigtigt, at Sagen ordnes ad privat Vej, blot tillade mig et Par Bemærkninger. Denne Anskuelse er støttet derpaa, at det, som Lovudkastets Motiver vise, er lykkes ved Forhandlingerne fra Regjerings Side med Delegerede fra de interesserede Parter paa Bornholm i de 12 Sogne at tilveiebringe en saakaldt foreløbig Overeenskomst. Naar nu Mindretallet troer, at det herved turde ansees som givet, at der kun staaer 3 Sogne tilbage, hvor Sagen ret egentlig taget trænger til en Ordning, og at derimod i de andre 12 Sogne Ordningen vil være meget let, saa troer jeg, at dette er en Viskfarelse. Naar det nemlig i de 12 Sogne er lykkes at tilveiebringe en Udtalelse fra Hartkornseierne og Huusmændene om, at de ikke have Noget at erindre imod det dem forelagte Udkaft til en Lov, troer jeg, at man i denne deres Udtalelse paa ingen Maade tør søge Sikkerhed for, at, naar det virkelig kommer til en saadan Ordning af Sagen, da ikke forskjellige Meninger skalde gjøre sig gjældende. Hvad der ganske vist ligger i Resultatet af de stedfundne Forhandlinger, er for de 12 Sognes Vedkommende en Udtalelse af en stærk Stemning for at ville gaae ind paa den ved Lovudkastet foreslaaede Ordning, men en Overeenskomst i Ordets egentlige Forstand er slet ikke tilveiebragt, og Sagen er saaledes vistnok meget langt fra sin endelige Ordning, naar ikke Lovgivningsmagten vil gribe ind. For de 3 Sognes Vedkommende vil det være det høie Thing bekendt, at der ikke engang foreligger en Udtalelse af en saadan Stemning for Lovudkastet, det vil sige en Udtalelse fra Hartkornseiernes Side; thi jeg holder mig fuldkommen forvisset om, at ogsaa i de 3 Sogne, saavel som i alle de andre 12, ere Huusmænd